

2/270-5027/17328

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 18.03.2004
Sayı: 181

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Sokak Çocuklarını Koruma Ve Güçlendirme Vakfı” Kurulması
Hakkında Kanun Teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim

Atillâ BAŞOĞLU
Adana Milletvekili

GEREKÇE:

Çağdaş ülkelerin “Çöpümüzü atacak kadar zengin değiliz.” anlayışları üretimde ve tüketimde ortaya çıkan atıkların yeniden değerlendirilerek ekonomiye katılmasını sağlamış ve önemli bir ekonomik değeri ortaya çıkarmıştır. Ne yazık ki bu sektör değerini yurdumuzda henüz bulamamış, birkaç küçük istisna dışında bırakınız yeniden dönüştürme uygulamalarını, düzgün bir atık depolaması bile yapılmamaktadır.

Ülkemizde atıkların toplanması, taşınmasıyla insan ve çevre sağlığına olumsuz etki yapmadan nihai bertarafına ilişkin olarak yükümlülükler, 1580 sayılı Belediye Kanunun 15’inci ve 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanunun 6’ncı maddesi ile belediyeler ve Büyükşehir belediyelerine verilmiştir. Belediye yasalarında konuyla ilgili teknik detaylar bulunmadığından Çevre Bakanlığınca atıkların kaynakta ayrı ayrı toplanmaları, geri kazanımları, taşınmalarına ilişkin ilkeler Katı Atıkları Kontrol Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Atıkların yeniden değerlendirilmeleri ile ilgili endüstriyel gelişme, ülkemizde henüz gerçekleşmemiş olduğundan ve de teşvik edilmediğinden yukarıda sayılan hukuki düzenlemeler günlük hayata aktarılırken soyut kalmaktadırlar.

Bu gerekçenin konusunu teşkil eden Kanun Teklifinin ele aldığı yukarıdaki meselenin yanı sıra, Kanun Teklifinin ele almış olduğu diğer sorun olan sokak çocuklarının durumları da yurdumuzda her geçen gün ciddiyeti artan bir husustur.

Aile, okul gibi kendilerini koruyabilecek ve yetiştirebilecek sosyal kurumlardan uzakta, istismara açık, geleceğin yararlı yurttaşları olabilecekken bugünün potansiyel suçluları olarak büyümekte olan bu çocuklarımızın korunmaları ve yetiştirilmeleri devletimizin asli görevlerindendir.

Kanun Teklifimle bu iki güncel sorunu harmanlayarak bir arada çözmeyi hedefledim. Halen kullanılması mümkün olan, önemli bir ekonomik kaynak teşkil eden evsel ve endüstriyel atıkların heba edilmelerinin milli servetin yok yere savrulması olduğuna şüphe yoktur. Kurtarılması mümkün çocuklarımızın ise her geçen gün toplumdan dışlanmışlık, sefalet ve suç batağına itilmesinin insanımızın ve insanlığımızın harcanması olduğu da tartışmaya ihtiyaç göstermez. İşte bu servetin, bu yavrularımızın aydınlık geleceklere kavuşmaları vakit kaybetmeksizin uygulamaya geçirilmesi gereken bir ulvi amaçtır. Geçici maddede belirtilen pilot uygulama şartı ile uygulamadan doğan olumlu ve olumsuz sonuçları tahlil etmenin ve projenin geliştirilmesinin mümkün kılmasıdır.

SOKAK ÇOCUKLARINI KORUMA VE GÜÇLENDİRME VAKFI KURULMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Bölüm I Genel Hükümler ve Vakfın Kurulması

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı, yurdumuzda bulunan sokak çocuklarını, içinde bulundukları durumdan kurtarmak için bir vakıf kurulması ve söz konusu vakfa kaynak oluşturulması için gerekli düzenlemeleri yapmak ve gereken ilkeleri tespit etmektir.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun, Vakfın yapısı, yetkileri, sorumlulukları ve gelirlerinde gözetilecek esasları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3.- Bu Kanunda geçen;

Sokak çocuğu: 24 saat sokakta yaşayan, ailesi olmayan veya ailesiyle ilişkileri kopuk olup geçimini sokaktan sağlayan, zaman zaman suça bulaşıp zaman zaman uçucu maddeler kullanan veya bunlara gereksinim duyan; aile, okul, çocuk kurumları gibi kendine karşı sorumluluğu olan kişi ya da kurumlarla hemen hemen hiç temas kurmayan, ergin olmayan bireyleri,

Vakıf: Sokak Çocuklarını Koruma ve Güçlendirme Vakfını,

Kurum: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunu,

Katı Atık Yönetimi: Evsel, endüstriyel ve diğer katı atıkların ayrı ayrı toplanmasını ve uzaklaştırılmasını, ayrıca ekonomik değeri olan atıkların üretildiği yerlerde geri kazanımını içeren planlama ve idare metodunu, ifade eder.

Vakıf

MADDE 4.- Bu Kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalarda bulunmak üzere, Büyükşehirlerde, Sokak Çocuklarını Koruma ve Güçlendirme Vakfı kurulur. Vakfın amacı, sokak çocuklarını sokaklarda yaşamaktan kurtararak, bulundukları ilin Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile iş birliği içerisinde, yaşadıkları şehre ve ülkeye yararlı yurttaşlar olarak yetiştirmelerini sağlamaktır.

Vali vakfın tabii başkanı olup, Büyükşehir Belediyesi başkanı, defterdar, il milli eğitim müdürü, il Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu müdürü, il sağlık müdürü, il emniyet müdürü, sanayi odasının ve ticaret odasının birer

temsilcileri ve Üniversite rektörleri tarafından belirlenen bir çevre mühendisi vakfın mütevelli heyetidir.

Vakıf senetleri vali tarafından Medeni Kanun hükümlerine göre tescil ettirilir.

Her faaliyet dönemi için, hayırsever vatandaşlar arasından valinin seçeceği üç kişi mütevelli heyetinde görev alırlar.

Vakfın Gelirleri

MADDE 5.- Sokak Çocuklarına Yardım Vakfının gelirleri;

- Bulunduğu Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde bu Kanuna göre toplanan evsel ve endüstriyel atıklardan işlenebilecek ve dönüştürülebilecek durumda olanlarının tasarruf hakkı ve bu hakkın kullanılmasından elde edilecek gelirlerden,
 - İşletme ve iştiraklerden elde edilecek gelirlerden,
 - Diğer gelirlerden,
- teşekkül eder.

Muafiyetler

MADDE 6.- Bu Kanunla kurulan vakıf,

- Kurumlar Vergisinden (iktisadi işletmeler hariç),
- Yapılacak bağış ve yardımlar sebebiyle Veraset ve İntikal Vergisinden,
- Yapacağı her türlü muameleler dolayısıyla Damga Vergisinden,

Muafır.

Vakfa yapılacak bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Bu bağış ve yardımlar Kurumlar ve Gelir Vergisi matrahından indirilebilir.

Bölüm II

Belediyelerin Görevleri ve Teşvik Kampanyaları

MADDE 7.- Vakfın, bu Kanun hükümlerine uygun bir şekilde faaliyet yürütebilmesi için Büyükşehir Belediyesi ve merkez ilçe belediyeleri, Büyükşehir belediyesi sınırları içindeki evsel ve endüstriyel atıkların, geri dönüştürülebilecek ve işlenebilecek olanlarının diğerlerinden ayrılmış bir şekilde kaynağa toplanmasını ve toplanan atıkların tasnif edilerek depolanmasını sağlayacak düzenlemeleri yapar. Toplama ve depolama işlemleri katı atık yönetimi ilkeleri gözetilerek, Çevre Kanunu hükümlerine göre yapılır.

MADDE 8.- İl Milli Eğitim Müdürlüğü, il sınırları içerisindeki ilköğretim okulları ve liselerde öğrencilerin, evlerinde kullanılmayan kağıtları ve camları okullarına getirmelerini teşvik edici düzenlemeleri yapar. Yapılacak

düzenlemeler çerçevesinde belli miktarlarda kağıt ve cam biriktiren okullara ödüller verilir.

Yukarıdaki şekilde toplanacak olan kağıt ve cam atıklar, vakfın tasarruf edebileceği diğer atıklarla birlikte düzenli bir şekilde depolanır.

Bölüm III Vakfın Faaliyetleri

MADDE 9.- Bu Kanun hükümlerine göre vakfın tasarrufuna bırakılan evsel ve endüstriyel atıkların yeniden değerlendirilmesi amacıyla vakfın mütevellî heyeti, gerekli çalışmaları yapar.

Vakıf, atıkların yeniden değerlendirilmesini kendi kuracağı veya iştirak edeceği işletmelerle gerçekleştirebileceği gibi, bu konuda faaliyet gösteren yerli veya yabancı müteşebbislere ihale yoluyla işletme hakkını devredebilir. İhale Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Vakfın, atıkların yeniden değerlendirilmesi işini kendi kuracağı veya iştirak edeceği işletmelerle gerçekleştirmek üzere girişimde bulunması durumunda, Bakanlar Kurulu gerekli finansmanı sağlamak amacıyla Dünya Bankasından kredi almaya yetkili ve görevlidir.

Vakıf, bu kanuna göre elde edeceği gelirleri, il Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile eşgüdümlü bir şekilde sokak çocukları yararına harcar.

Bölüm IV İl Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Müdürlüğünün Görevleri

Sokak Çocuklarının Tesbiti

MADDE 10.- Kurum tarafından tespit edilen sokak çocukları, vakfın kuracağı, idaresi kurum tarafından yürütülecek olan yurtlara yerleştirilir.

Yurtlara yerleştirilen çocuklardan yaş ve fiziksel yapı itibarıyla uygun olanları ve öğrenim göremeyecek durumda olanları, kurum tarafından, vakfın bu Kanun hükümlerine göre kuracağı atıkları yeniden işleme ve dönüştürme tesislerine veya atıkların işlenmesi ve dönüştürülmesi işini bu Kanun hükümlerine göre ihale edeceği veya iştirak edeceği müteşebbis veya müteşebbislerin, atıkları işleme ve dönüştürme tesislerine, çalışmaları için yerleştirilir. İş yerlerinde(tesislerde) çalıştırılacak çocukların sayısı, her bir iş yerinde çalışan toplam işçi sayısının % 10 undan az olamaz.

Çocuklar iş yerlerinde;

- a) 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 318 ve 330 uncu maddesi hükümlerine,
- b) 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu hükümlerine,
- c) 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre çalıştırılır.

Denetleme

MADDE 11.- Sokak çocuklarının, bu Kanun hükümlerine göre tespit edilmesi, yurtlara yerleştirilmesi, iş yerlerinde çalıştırılmaları vakıf tarafından denetlenir. Vakfın mütevelli heyeti denetleme işini, kendi içinden oluşturacağı bir denetleme kuruluyla gerçekleştirir.

Bölüm V.

Geçici Maddeler

Geçici Madde 1.- Bu Kanunla, Büyükşehirlerimizde kurulması öngörülen vakıf için pilot uygulama bölgesi Adana ilimizdir.

Yürütme

MADDE 12.- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Yürürlük

MADDE 13.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

